

ВИСНОВОК

наукового керівника щодо виконання
індивідуального плану освітньо-наукової програми підготовки
доктора філософії та роботи над дисертацією
Гладкової Марини Валеріївни
«Мотивні домінанти в прозі В. Дрозда 1970–1980-х років»
із галузі знань 03 Гуманітарні науки
за спеціальністю 035 Філологія

Марина Валеріївна Гладкова у 2018 році закінчила філологічний факультет Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, отримала вищу освіту за спеціальністю «Українська мова та література», здобула кваліфікацію магістра та вступила на освітньо-наукову програму зі спеціальності 035 Філологія (ОНП «Філологія: українська мова та література, слов'янські мови та літератури, світова література») на кафедрі історії української літератури. За період навчання вона повністю та у визначені терміни виконала всі завдання освітньо-наукової програми з підготовки доктора філософії (освітній складник, асистентська педагогічна практика та індивідуальний план наукової роботи).

Про етапи успішного виконання індивідуального плану роботи вона регулярно звітувала на засіданнях кафедри історії української літератури та вченої ради філологічного факультету. Як науковий керівник, я позитивно атестувала Марину Гладкову кожного навчального року згідно зі встановленим порядком. Протягом навчання на освітньо-науковій програмі підготовки доктора філософії на кафедрі історії української літератури Марина Гладкова продемонструвала ґрунтовні знання з теоретичної підготовки, які успішно реалізувала під час науково-педагогічної роботи. Вона брала активну участь у всіх заходах кафедри та факультету (навчальних, наукових, науково-просвітницьких, громадських тощо).

Марина Валеріївна Гладкова у відповідні терміни підготувала дисертацію з теми «Мотивні домінанти в прозі В. Дрозда 1970–1980-х років». Наукове дослідження присвячене актуальній проблемі, зокрема осмисленню літературного періоду творчості В. Дрозда 1970–1980-х років. Наприклад, сучасні вчені практично оминають увагою соцреалістичну прозу автора, фактично протиставляючи її химерній стильовій домінанті. Водночас і химерні, і соцреалістичні тексти митця є виявом його авторської індивідуальності. Новітні методики аналізу художнього твору уможливають переосмислення соцреалістичної романістики В. Дрозда, зокрема звернено увагу на такі її особливості: тематико-проблемні площини, тенденційність, пропагандистська риторика, політична міфологія, концепція позитивного персонажа, своєрідний мотивний комплекс, інтертекстуальність. Натомість рецепція химерної прози В. Дрозда є продуктивною. Не оминають дослідники увагою постать В. Дрозда як визнаного майстра цього стильового напрямку. Спостереження щодо мотивіки химерної прози автора, зроблені дисертанткою, поглиблюють уявлення про його творчу систему.

Марина Гладкова чітко сформулювала об'єкт, предмет, мету та завдання дослідження. Наявний аналіз проблеми та джерельної бази свідчить про ґрунтовність цієї наукової роботи.

Структура наукової роботи є логічною та відповідає порушеним завданням у вступі. Результати, які були отримані дисертанткою в ході дослідження, є самостійними, науково обґрунтованими. Наукова новизна дисертації Марини Гладкової визначається тим, що в ній уперше як художня цілісність вивчаються знакові твори В. Дрозда 1970–1980-х років, яким властива різна стилістика. Одним із засобів творення картини світу є мотивні домінанти, що своєрідно варіюються в кожному з текстів автора. Зазначено превалювання у творах із соцканонем радянської міфології, до якої автор, зауважимо, звертатиметься і в химерній прозі; виділено мотивні домінанти прози В. Дрозда 1970–1980-х років: ідеологічної свідомості, стоїчної особистості, «екології душі» (для творів, у яких домінують риси соцреалізму); роздвоєння, маскування, метаморфози

(для химерних художніх текстів). Доведено, що химерні та соцреалістичні тексти мають закономірно різні лейтмотиви, що сприяють глибшому розумінню оригінальної авторської концепції, увиразнюють своєрідність поетики героя в аналізованих текстах і відображають особливості літературного процесу другої половини ХХ століття.

Наукову об'єктивність і достовірність роботи зумовлюють належна теоретична база, доцільність вибору методів та прийомів дослідження, обсяг та якість фактичного матеріалу, логіка наукового викладу, аргументованість висновків.

Практичне й теоретичне значення дисертаційної роботи М. В. Гладкової полягає в тому, що її матеріали й основні положення можуть бути використані у вузівських курсах історії української літератури, у спецкурсах та спецсемінарах для студентів-філологів, студентами при написанні курсових і бакалаврських, магістерських робіт, фахівцями при підготовці підручників та посібників з української літератури ХХ ст. Одержаними результатами наукової студії можуть послуговуватися дослідники при подальшому вивченні історії української літератури й, зокрема, творчості В. Дрозда.

Усі основні результати роботи Марини Валеріївни отримали апробацію, оприлюднення та належне висвітлення в доповідях на 8 наукових конференціях міжнародного та регіонального рівнів. За темою дослідження було опубліковано 9 наукових статей, 6 із яких у фахових виданнях України, 3 – апробаційного характеру.

Дисертаційна робота Марини Валеріївни Гладкової «Мотивні доміанти в прозі В. Дрозда 1970–1980-х років» є самостійним та оригінальним дослідженням, яке дає змогу сформулювати цілісне уявлення про творчість митця зазначеного періоду. Уважаємо, що наукова студія Марини Валеріївни повністю відповідає вимогам, які висуваються до робіт такого типу.

Дисертація Гладкової М. В. «Мотивні доміанти в прозі В. Дрозда 1970–1980-х років» за рівнем теоретичної обґрунтованості, новизною та практичним значенням її результатів є завершеною самостійно виконаною науковою працею.

Зміст, структура, оформлення дисертації, кількість публікацій відповідають вимогам Постанови Кабінету Міністрів України № 44 від 12.01.2022 р. «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (зі змінами і доповненнями, внесеними Постановою Кабінету Міністрів України № 502 від 19.05.2023 р.), Наказу Міністерства науки і освіти України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», а її авторка Марина Валеріївна Гладкова за умови успішного захисту дисертації заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 035 «Філологія».

Науковий керівник:

кандидат філологічних наук,
доцент закладу вищої освіти
кафедри історії української літератури
Харківського національного
університету імені В. Н. Каразіна

ЛТ

Людмила ГОЛОВКО

